

UITSpraak Klachtencommissie WvGGZ
16 augustus 2024 (mondelinge uitspraak d.d. 7 augustus 2024)

Klaagster: Mevrouw XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX, verblijvend in XXXXXXXX, te XXXXXXXX in aanwezigheid van pvp dhr. XXXXXXXX

Aangeklaagden: De heer XXXXXXXX, psychiater/zorgverantwoordelijke
Zitting: 7 augustus 2024

Klachtennummer: 24.074

---

1. De klacht

De klachtmelding betreft de aanzegging voor: Verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging, in het bijzonder

- Opname en beperking bewegingsvrijheid

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 16 juli 2024 is het formulier 8:9 opgesteld met betrekking tot opname en beperken van de bewegingsvrijheid.
- Op 1 augustus 2024 heeft de klachtencommissie het klachtformulier d.d. 31 juli 2024 van klaagster ontvangen en zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klachten van klaagster in kennis gesteld.
- De schriftelijke uitnodigingen voor de hoorzitting zijn verzonden op 1 augustus 2024. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klachten in te dienen.
- De commissie heeft op 5 augustus 2024 een schriftelijke reactie ontvangen van aangeklaagde welke zijn verzonden aan klaagster en de pvp.
- De hoorzitting heeft op 7 augustus 2024 plaatsgevonden. Diezelfde dag is de beslissing aan klaagster, aangeklaagde en de pvp telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster heeft een zorgmachtiging, uitgesproken door de Rechtbank Limburg op 15 juli 2024 en geldend tot en met uiterlijk 15 januari 2025. In de zorgmachtiging is opgenomen, voor zover hier relevant:

- het beperken van de bewegingsvrijheid,
- het opnemen in een accommodatie.

Uit het zorgplan blijkt dat er sprake is van een stoornis (schizofrenie).

Bij psychiatrisch onderzoek is geconstateerd dat er sprake is van een uitgebreid paranoïde waansysteem en verhoogd associatief tot onsamenhangend denken. Klaagster is psychotisch en achterdochtig en meent dat er een complot gaande is tegen haar waarbij onder andere het internationaal strafhof en verschillende overheidsinstanties betrokken zijn. Zij laat niemand toe in

haar woning en wil geen afspraak op kantoor van XXXXXXXX. Klaagster woont al jaren samen met haar 86 jarige moeder, die hulpbehoevend is. Klaagster draagt niet meer de zorg voor haar kind door overmatige achterdocht.

Er is sprake van een rattenplaag in de buurt doordat betrokkene ratten voert (hetgeen zij ontkent). Klaagster verzet zich tegen elke vorm van zorg. Er is sprake van zelfverwaarlozing en maatschappelijke teloorgang.

Klaagster is het niet eens met de diagnose en de verplichte zorg. Zij stelt ter zitting zich niet te kunnen vinden in de toediening van medicatie, die nu echter niet verplicht wordt toegediend en waartegen (dus) niet geklaagd is. Deze klacht zal door de klachtencommissie nu niet in behandeling genomen worden.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 16 juli 2024 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Vastgesteld is dat klaagster wilsonbekwaam is tot het maken van een weloverwogen keuze betreffende deze situatie. De verplichte zorg, opname en beperking bewegingsvrijheid is 16 juli 2024 ingegaan. De beslissing is op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. Klaagster is 16 juli 2024 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiënten vertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

4. Standpunt klaagster

Opname en beperking bewegingsvrijheid

Klaagster zegt de datum van de beslissing (ex artikel 8:9 WvGGZ) niet klopt. Op het formulier staat 16-7-2024 en de zorg gaat in op 0:00. Dit betekent volgens klaagster dat de zorg nooit is ingegaan.

Er is geen sprake van een stoornis, opname is niet nodig. De huisarts heeft verklaard in juni 2024 dat zij geen psychische hulpvraag heeft en daarom wil ze naar huis. Verder noemt klaagster WB SR 1886 en BW 2024. Rattenplaag en handhaving toezicht vergunningen omgevingswet BW BR0024779 en BW bR 0020449 HFST 5 en 7; al deze regelingen zijn per 1 juli 2024 komen te vervallen. Zij wil onmiddellijk met ontslag.

Klaagster zegt nooit eerder opgenomen te zijn geweest. De formele weg naar opname loopt volgens haar eerst via de huisarts. Zij heeft geen zorgverzekering, dus geen verplichtingen. Een opname is niet relevant. Klaagster geeft aan geen schizofrenie te hebben en geen last te hebben van waanideeën. Volgens klaagster gaat het om een illegale opname. Het O.M., het ziekenhuis en de huisarts hebben klaagster volgens haar in het gelijk gesteld.

Er is ook geen sprake van stoornis gerelateerd nadeel. De rattenplaag is opgelost na het plaatsen van kastjes en gif.

Op de vraag of haar 86 jarige moeder die slecht ter been is, zorg nodig heeft antwoordt klaagster dat zij alleen zorg van haar (klaagster) nodig heeft. De woning moet wel worden verbouwd. Ze heeft geen bemoeizorg nodig, die al sinds 2016 in beeld is. Er is sprake van een illegale arrestatie.

4. Standpunt aangeklaagde

Klaagster is opgenomen in verband met maatschappelijke teloorgang en ernstige verwaarlozing, bestaand uit het laten voortbestaan van een rattenplaag en het afhouden van zorg voor zowel zichzelf als voor haar hulp behoevende, 86 jarige moeder. Die gedragingen hangen samen met de gestelde diagnose schizofrenie, die zich nu uit in paranoïde wanen en querulantie. Een gesprek daarover is niet mogelijk, klaagster wil geen enkele bemoeienis. De opname heeft plaatsgevonden ter bestrijding van de onderliggende klachten. Klaagster meent alles op een juridische manier te moeten aanpakken, maar eigenlijk gebeurt er weinig. Dat is te zien op de afdeling en thuis, waar verzorging van zichzelf en haar omgeving volledig achterwege blijft. Klaagster heeft documenten

laten zien waaruit zou moeten blijken dat de opname illegaal is, maar dat blijkt daar niet uit. Dat het OM en het ziekenhuis achter haar staan blijkt niet uit die stukken.

De huisarts heeft vastgesteld dat er geen hulpvraag is en dat is ook zo. De huisarts stuurt een patiënt door indien die geholpen wil worden. In dit geval heeft Bemoeizorg de aanvraag voor de zorgmachtiging ingediend.

Het ernstig nadeel bestaat uit: de rattenplaag, achterstallig onderhoud aan het huis, de zorg voor moeder wordt niet toegelaten en klaagster verwaarloost zichzelf.

Op de vraag of de opname doelmatig is stelt aangeklaagde dat in ieder geval de verwaarloosde omgeving nu kan worden aangepakt. Mevrouw wordt ingesteld op medicatie, die ze vrijwillig neemt. Zodra de felheid, waarmee de zorg wordt afgehouden, afneemt kan klaagster naar huis. Doel is een reguliere ambulante zorg in de samenwerking voor de thussituatie.

De verplichte zorg wordt proportioneel geacht (in verhouding tot het genoemde nadeel), Subsidiar (ambulante zorg is niet gelukt, ondanks vele pogingen van XXXXXXXX), Doelmatig: de verwaarloosde omgeving kan worden aangepakt en de behandeling kan worden begonnen om die later ambulante te kunnen voortzetten, en veilig omdat klaagster wordt bijgestaan in het afwenden van de door haar minder ernstig ingeschatte nadelen.

5. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klachten de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechter op 15 juli 2024 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 16 juli 2024 blijkt, dat klaagster door aangeklaagde gediagnosticeerd is met een psychotische stoornis.

6. Oordeel commissie

De commissie stelt vast dat klaagster is gediagnosticeerd met een psychische stoornis te weten schizofrenie.

Klaagster heeft navolgende klachten over de navolgende vormen van de verplichte zorg:

- opname en beperken van bewegingsvrijheid
- gedwongen toediening van medicatie

Klaagster stelt ter zitting zich niet te kunnen vinden in de toediening van medicatie, die nu echter niet verplicht wordt toegediend en waartegen (dus) niet geklaagd is. Deze klacht zal door de klachtencommissie nu niet in behandeling genomen worden.

De commissie heeft vastgesteld dat de vormen als verplichte zorg, opname en beperking van de bewegingsvrijheid, onderdeel uitmaken van de maatregelen, die volgens de beschikking tot verlening van de zorgmachtiging van de rechtbank d.d. 15 juli 2024 genomen kunnen worden door de zorgverantwoordelijke ter voorkoming of afwending van ernstig nadeel.

De Wvvgz stelt in artikel 8:9 aan een besluit tot uitvoering van de verplichte zorg een aantal zorgvuldigheidseisen. In onderhavige situatie is de commissie gebleken dat het besluit ex artikel 8:9 Wvvgz door de zorgverantwoordelijke is genomen en dat hij zich daarbij op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidssituatie van klaagster. Het bestreden besluit is verder op schrift gesteld voorzien van de nodige argumentatie.

Klaagster is ook (namens de geneesheer-directeur) op de hoogte gesteld van haar recht om te klagen en om zich te laten bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon.

Tevens is haar wilsbekwaamheid getoetst en dit is vastgelegd in het schriftelijk besluit en in het patiëntendossier. Geoordeeld is dat zij wilsonbekwaam is tot het maken van een weloverwogen keuze betreffende deze situatie.

De commissie overweegt dat aan alle eisen die artikel 8:9 Wvvgz stelt aan een besluit tot uitvoering is voldaan bij de bestreden besluiten van 16 juli 2024.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

De commissie acht het verder van belang dat de verplichte zorg ten doel heeft het bevorderen van duurzame deelname van klaagster aan het maatschappelijke leven vanuit een positie van zo veel mogelijk zelfstandig functioneren, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

Er is voldaan aan de eisen van proportionaliteit, nu bij het niet innemen van medicatie en uitblijven van opname de psychotische ontregeling zal voortbestaan met het risico op ernstig nadeel voor klaagster zelf (zelfverwaarlozing en maatschappelijke teloorgang) en haar omgeving (moeder).

Klaagster heeft in het verleden alle aangeboden hulp en ondersteuning geweigerd en heeft ter zitting nogmaals verklaard onmiddellijk met ontslag te willen.

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is en dat aan het subsidiariteitsbeginsel is voldaan.

De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toepassing van verplichte zorg te voorkomen en meent dat aan de eisen van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit is voldaan.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde verplichte zorg in overeenstemming met artikel 8:9 Wvvggz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt.

De commissie overweegt dat uit de stukken en de verklaringen ter zitting blijkt dat er pogingen zijn ondernomen om tot samenwerking met klaagster te komen en de toepassing van verplichte zorg te voorkomen..

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van zorgvuldigheid voldaan.

De verplichte zorg heeft ten doel het bevorderen van duurzame deelname van klaagster aan het maatschappelijke leven vanuit een positie van zo veel mogelijk zelfstandig functioneren, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken. De commissie meent dat de kansen op een duurzame deelname aan het maatschappelijk leven zullen toenemen door opname (en instellen op medicatie).

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 Wvvggz is voldaan.

De commissie verklaart de klachten voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvggz als hiervoor genoemd **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in art. 8:9 van WvGGZ is voldaan. De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg

- opname: ongegrond
- beperken van bewegingsvrijheid, op grond van art. 8: 9 WvGGZ : ongegrond

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXXXXX, plv. voorzitter

Mevr. XXXXXXXXX, psychiater en lid van de klachtencommissie

Dhr. XXXXXXXXX, lid van de klachtencommissie

In aanwezigheid van mw. XXXXXXXXX, secretaris.

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat op grond van artikel 10:7 Wvrgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kan worden verzocht. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *mevrouw XXXXXXXXX, klagster,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon*
- *Mr. XXXXXXXXX -Verkoeijen, advocaat van klagster*
- *Dhr. XXXXXXXXX, aangeklaagde*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXXXXX Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. XXXXXXXXX, klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*